

**BLOM
ECOLOGIE**

Verbindt natuur en samenleving

Aanvullend onderzoek ecologie Marslaan, Venuslaan en Neptunusstraat te Nieuw-Lekkerland

Aanvullend onderzoek naar huismus, gierzwaluw en vleermuizen in het kader van de Wet natuurbescherming

blomecologie.nl

Colofon

Status:	Definitief
Project:	2021-791
Datum:	6 oktober 2022
Samensteller:	ing. L. Pieterman
Collegiale toets:	ir. T.W.D. Schrader
Opdrachtgever:	Gemeente Molenland
Contactpersoon:	M. Kraaijvanger

Disclaimer

Blom Ecologie B.V. is niet aansprakelijk voor schade die voortkomt uit toepassing van de resultaten van werkzaamheden en/of gegevens verkregen van Blom Ecologie B.V.

Niets uit deze rapportage mag zonder schriftelijke toestemming van de opdrachtgever en Blom Ecologie B.V. worden gebruikt door derden. Onder gebruik worden alle vormen van kopie, openbaarmaking en elke andere toepassing begrepen. Deze rapportage mag alleen gebruikt worden voor het doel waarvoor het is samengesteld.

Inhoud

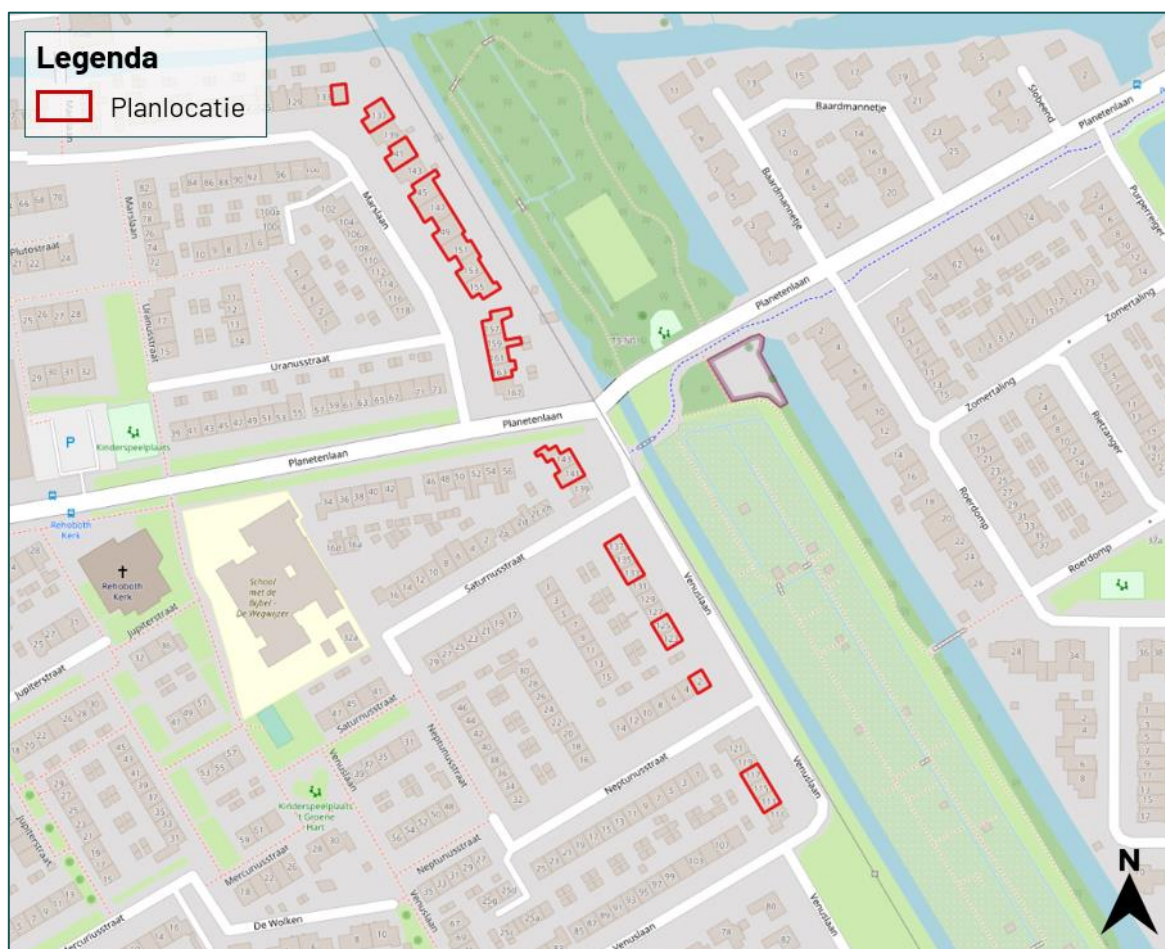
1 Inleiding	4
1.1 Aanleiding	4
1.2 Doel	5
1.3 Beschrijving plangebied	5
1.4 Voorgenomen werkzaamheden	6
1.5 Mogelijk aanwezige soorten	6
1.6 Kader Wet natuurbescherming	7
2 Methode onderzoek	8
2.1 Theoretisch kader	8
2.2 Praktische uitvoering	8
2.3 Materialen en aanvullende onderzoeksmethodes	10
2.4 Veldbezoeken	11
2.5 Specifieke omstandigheden	11
3 Resultaten	12
3.1 Huismus	12
3.2 Gierzwaluw	13
3.3 Vleermuizen	14
3.4 Overige soorten	16
4 Conclusie	18
4.1 Huismus	18
4.2 Gierzwaluw	18
4.3 Vleermuizen	18
4.4 Overige soorten	19
4.5 Samenvatting	19
4.6 Vervolgstappen	19

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

De Marslaan, Venuslaan en Neptunusstraat te Nieuw-Lekkerland zijn gelegen onder een hoogspanningsleiding. In het kader van een uitkoopregeling worden 24 woningen in de bovengenoemde straten gesaneerd (figuur 1.1).

Figuur 1.1 Het plangebied is gelegen nabij de Planetenlaan te Nieuw-Lekkerland.

Gezien de beoogde ingreep mogelijk leidt tot de aantasting van natuurwaarden beschermd onder de Wet natuurbescherming (Wnb) is een quickscan Wnb uitgevoerd naar de potentie van het plangebied en mogelijke negatieve effecten ten gevolge van de beoogde werkzaamheden (De Boer, 2021). Op basis van de quickscan Wnb kon de aanwezigheid van nestlocaties van jaarrond beschermde vogels (huismus en gierzwaluw) en vleermuisverblijfplaatsen niet uitgesloten worden (zie tabel 1.1). Om vast te stellen of het plangebied daadwerkelijk een functie heeft voor vorengenoemde soorten dient aanvullend onderzoek uitgevoerd te worden. Gemeente Molenland heeft Blom Ecologie verzocht dit aanvullend onderzoek uit te voeren. In voorliggende rapportage worden de bevindingen beschreven.

1.2 Doel

In dit aanvullende ecologische onderzoek worden de volgende onderzoeksvragen beantwoord:

- Zijn huismus, gierwaluw en vleermuizen aanwezig in het onderzoeksgebied?
- Op welke wijze maken vorengenoemde soorten gebruik van het onderzoeksgebied? Zijn in het onderzoeksgebied jaarrond beschermde nestlocaties, verblijfplaatsen of essentiële onderdelen van het leefgebied aanwezig?
- Resulteert de voorgenomen ingreep in het beschadigen of wegnemen van jaarrond beschermde nestlocaties, verblijfplaatsen of essentiële onderdelen van het leefgebied? Is een ontheffing Wet natuurbescherming noodzakelijk voor de voorgenomen ingreep uitgevoerd kan worden?

1.3 Beschrijving plangebied

De planlocatie betreft diverse woningen in Nieuw-Lekkerland (figuur 1), namelijk:

- Venuslaan 113 t/m 117 (oneven), 125, 133 t/m 137 (oneven), 141 en 143;
- Marslaan 135, 137, 141, 145 t/m 163 (oneven);
- Neptunusstraat 2.

De woningen betreffen twee-onder-één-kap woningen en tussenwoningen uit hoofdzakelijk de jaren zeventig. De woningen zijn opgebouwd uit stenen muren en bevatten een zadeldak bestaande uit dakpannen (figuur 1.1). Een uitgebreide beschrijving van het plangebied en de directe omgeving hiervan is te vinden in de quickscan Wnb (De Boer, 2021).

Figuur 1.2 De bebouwing in het plangebied betreft jaren 70 rijtjeswoningen.

1.4 Voorgenomen werkzaamheden

De initiatiefnemer is voornemens om de woningen in het plangebied te slopen ten behoeve van de openbare veiligheid. De ingreep zal indicatief op hoofdlijnen bestaan uit de volgende werkzaamheden:

- slopen van bebouwing: algemene sloopwerkzaamheden en afvoer sloopmateriaal;
- verwijderen terreininrichting, waaronder gedeelte van het groen: graafwerkzaamheden, transport (afvoer) van materiaal en groen;
- egaliseren terrein: graafwerkzaamheden en grondtransport;
- revitalisatie terrein en aanleg verharding: allerhande (straat- en hoveniers) werkzaamheden.

1.5 Mogelijk aanwezige soorten

Uit de quickscan Wnb (De Boer, 2021) is gebleken dat binnen het plangebied mogelijk jaarrond beschermde nestlocaties en/of vleermuisverblijfplaatsen aanwezig zijn (tabel 1.1). In tabel 1.2 wordt de potentie naar vleermuissoort en type verblijfplaats gespecificeerd.

Tabel 1.1 Overzicht van de potentie van het plangebied voor beschermde soorten (De Boer, 2021).

Soortgroep	Onderzoek nodig	Bescherming Wnb	Mogelijke functie plangebied
Planten			
Grondgebonden zoogdieren			
Vleermuizen	Ja	art. 3.5	Verblijfplaatsen in gebouwen
Amfibieën, reptielen en vissen			
Insecten en ongewervelden			
Vogels (Cat. 1 t/m 4)			
huismus	Ja	art. 3.1	Nestlocaties en leefgebied
gierzwaluw	Ja	art. 3.1	Nestlocaties
Vogels (Algemeen en cat. 5)			

Tabel 1.2 Overzicht van de potentie voor vleermuissoorten en type verblijfplaatsen (De Boer, 2021).

Vleermuissoort	Zomer	Kraam	Paar	Winter
Gewone dwergvleermuis	Ja	Ja	Ja	Nee
Ruige dwergvleermuis	Ja	Nee	Ja	Nee
Laatvlieger	Ja	Ja	Ja	Nee
Meervleermuis	Ja	Ja	Ja	Nee

1.6 Kader Wet natuurbescherming

De soortenbescherming van de Wet natuurbescherming valt op grond van internationale verdragen en nationaal beschermde soorten uiteen in drie verschillende beschermingsregimes. Deze beschermingsregimes betreffen de Vogelrichtlijn (art. 3.1), Habitatrichtlijn (art. 3.5) en de nationaal beschermde soorten (art. 3.10). De bescherming van de gierzwaluw en huismus valt onder de Vogelrichtlijn. Binnen de Vogelrichtlijn wordt onderscheid gemaakt tussen soorten waarvan het leefgebied en de nestplaats jaarrond beschermd zijn en overige broedvogels waarvan de nestplaats en het leefgebied enkel beschermd zijn tijdens de broedperiode. Vleermuizen vallen onder de bescherming van de Habitatrichtlijn. Naar aanleiding van de beoogde werkzaamheden kan overtreding van de volgende verbodsbepalingen optreden:

Wnb, art. 3.1 (Vogelrichtlijnsoorten)

Lid 2: Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.

Lid 4: Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.

Wnb, art. 3.5 (Habitatrichtlijnsoorten)

Lid 2: Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren

Lid 4: Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.

Voorliggend onderzoek en rapportage zijn uitgevoerd in het kader van de Wet natuurbescherming. Aannemelijk zal per 1 januari 2023 de Omgevingswet in werking treden. Binnen de Omgevingswet blijven de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn onverminderd van kracht. Uitvoeringskaders, termijnen en processen vinden binnen de Omgevingswet op andere wijze plaats. Implementatie en wijze van uitvoering zijn vooralsnog niet vastgesteld.

2 Methode onderzoek

2.1 Theoretisch kader

Ten behoeve van ecologische onderzoek naar een aantal beschermde soorten in Nederland zijn door experts richtlijnen opgesteld. Deze richtlijnen zijn in zekere mate juridische kaders gaan vormen bij de toetsing van onderzoeken op juistheid en volledigheid. Voor de huismus en de gierzwaluw zijn deze richtlijnen vastgelegd in de Kennisdocumenten (BIJ12, 2017). Voor vleermuizen geldt het meest actuele Vleermuisprotocol (momenteel NGB, 2021) als richtlijn. De richtlijnen worden door de opstellers geëvalueerd en indien noodzakelijk aangepast. De uitgangspunten zoals deze zijn geformuleerd in de richtlijnen vormen de basis voor het soortspecifieke onderzoek wat wordt uitgevoerd door Blom Ecologie. In tabel 2.1 wordt voor de desbetreffende beschermde gebouwbewonende soorten beknopt weergegeven wat de onderzoeksperioden en methode zijn. Voor de veldbezoeken wordt een minimale tussenliggende periode aangehouden voor een goede spreiding over de onderzoeksperiode, conform de relevante Kennisdocumenten en het meest actuele Vleermuisprotocol.

Tabel 2.1 Samenvatting van de uitgangspunten ten behoeve van het aanvullend ecologisch onderzoek zoals geformuleerd in de relevante Kennisdocumenten en het meest actuele Vleermuisprotocol.

Soort	Type	Periode	Omschrijving
Huismus	Nest Leefgebied	1 april t/m 15 mei	2 veldbezoeken, idealiter in de ochtend. Inventariseren van baltsende mannetjes, nestbezoeken en het gebruik van leefgebied.
Gierzwaluw	Nest	15 mei t/m 15 juli	3 veldbezoeken in de avond, waarvan 1 tussen 20 juni en 7 juli. Inventariseren van in- en uitvliegende individuen.
Cat. 5 vogels Algemene broedvogels	Nest		De nesten van cat. 5 soorten en andere algemene broedvogels worden meegenomen gedurende de overige veldbezoeken.
Verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen	Kraam Zomer Paar	15 mei t/m 15 juli 15 april t/m 15 aug. 15 aug. t/m 30 sep.	Minimaal 2 veldbezoeken per type verblijfplaats na zonsondergang of voor zonsopkomst. Veldbezoeken kunnen gecombineerd worden uitgevoerd. Inventariseren van in- en uitvliegende individuen alsmede gedrag indicatief voor een verblijfplaats (o.a. baltsende dieren).

2.2 Praktische uitvoering

De praktische uitvoering valt uiteen in standaardprocedure tijdens elk veldbezoek, de reactieve onderzoekswijze die gehanteerd wordt en, indien van toepassing, de aanvullende onderzoeksmethodes. Op basis van de te verwachten soorten en de relatieve potentie voor deze soorten binnen het onderzoeksgebied wordt het aanvullende onderzoek ingericht. Voorafgaand aan de daadwerkelijke uitvoering wordt bekeken vanaf welke posities het onderzoeksgebied (gevels/daken/dakranden met potentie) het meest efficiënt en strategisch kan worden onderzocht. De strategische punten, looproute en zichtlijnen zijn afhankelijk van de aanwezigheid van obstructies, struiken/bomen, verlichting en diverse typen van bebouwing. Tevens zijn deze afhankelijk van de te onderzoeken soortgroep.

Binnen de kaders van de relevante Kennisdocumenten en het Vleermuisprotocol (tabel 2.1) is de onderzoekswijze vormvrij. Afhankelijk van omstandigheden zoals de relatieve potentie, ervaring, moment van onderzoek het aantal onderzoekers, en dergelijke, worden door de diverse onderzoeksbureaus op verschillende wijze onderzoek uitgevoerd. Aangezien de te onderzoeken soorten veelal voorkeur hebben voor bepaalde type verblijfsplaatsen en leefgebied wordt door Blom Ecologie reactief onderzoek uitgevoerd. Dit type onderzoek houdt vast aan strategische punten, looproutes en zichtlijnen waarbij het geobserveerde gedrag van de te onderzoeken soort en de lokale omstandigheden leidend zijn voor de keuze van de strategische punten of looproute en de verblijfsduur per punt. De strategische punten worden bepaald op locatie voorafgaand aan de start van een onderzoek door een visuele beoordeling op de actuele potentie voor de soort in kwestie. Deze punten kenmerken zich door goed overzicht binnen het onderzoeksgebied en zicht op zoveel mogelijk potentiële in- of uitvliegopeningen.

Tijdens het aanvullend onderzoek huismus wordt met name gebruik gemaakt van strategische looproutes waarbij alle potentiële nesten gedurende het veldbezoek visueel gecontroleerd worden. Hierbij wordt specifiek gelet op de aanwezigheid van baltsende mannetjes, het gebruik van het leefgebied en het in/uit vliegen bij de nestlocaties. Voor huismus geldt dat strategische punten veelal liggen nabij geschikt leefgebied.

Tijdens het aanvullend onderzoek gierzwaluw wordt met name gebruik gemaakt van strategische punten. Deze strategische punten worden gekozen op basis van overzicht van het onderzoeksgebied, relatieve potentie, sporen van nesten en in latere rondes de gegevens van de eerdere bezoeken. Tijdens het gehele veldbezoek worden het aantal laagvliegende gierzwaluwen geteld voor het inschatten van het aantal nesten op locatie. De wisseling van de strategische punten is een reactie op het gedrag van de gierzwaluw, de waarnemer verandert van strategisch punt als er sprake is van laagvliegende, bouncende en roepende gierzwaluwen in een bepaald deel van het onderzoeksgebied. Het onderzoek wordt afgerond rond zonsondergang. De onderzoeker verlaat het onderzoeksgebied echter pas wanneer alle gierzwaluwen zijn ingevlogen of uit het gebied weggetrokken zijn. Afhankelijk van de periode kan het onderzoek daardoor doorlopen tot circa 30 minuten na zonsondergang. Tijdens deze laatste 30 minuten is er vaak sprake van relatief lage activiteit waardoor dit onderzoek waar nodig zonder kwaliteitsrisico's kan overlopen in de veldbezoeken ten aanzien van vleermuizen.

Het aanvullend onderzoek vleermuizen wordt uitgevoerd door een combinatie van strategische punten en looproutes. Tijdens het eerste veldbezoek (zowel in het voorjaar als najaar) worden strategische punten ingenomen. Op het moment dat er sprake is van uitvliegende vleermuizen beweegt de onderzoeker zich in tegenovergestelde richting (dus de vleermuis tegemoet) naar het volgende strategische punt om zo een eventueel tweede of daaropvolgende uitvliegend individu, en uiteindelijk zo mogelijk de kolonieverblijfplaats, te lokaliseren. Hierbij blijft de nadruk op de woningen die binnen het plangebied vallen. Tijdens de vervolgonderzoeken wordt per seizoen de strategische punten ingenomen waar op dat moment de hoogste trefkans is.

Voor alle onderzoeken geldt dat tijdens de rondes de keuze van strategische punten en/of looproutes beïnvloed worden door veranderende omstandigheden. Dit kan zijn een plotselinge verandering van windrichting, sterke toename of afname van windkracht, defecte straatverlichting en andere omstandigheden. Het aantal factoren dat bepaalt waarom een onderzoeker juist de ene richting meer op kijkt dan de andere of er juist voor kiest af te wijken van een gebruikelijke route zijn niet of nauwelijks definieerbaar.

De wijze van onderzoek verschilt, met in achtname van de randvoorwaarden van de relevante Kennisdocumenten en het meest actuele Vleermuisprotocol, dus per datum, per loopronde en per moment. Er is derhalve geen sprake van vaste transecten maar veel eerder van diverse looproutes naar strategische punten waarbij de frequentie van stilstaan en beweging afhankelijk zijn van de omstandigheden op dat moment.

De personele inzet van ieder veldbezoek is afhankelijk van het type onderzoek, de ervaring van de waarnemers en de potentie van het plangebied. Alle veldwerkers van Blom Ecologie zijn bedreven en ervaren in onderzoeken in urbaan gebied. Het onderzoek is er niet op gericht om met volledige zekerheid alle mogelijke nesten en/of verblijfplaatsen te vinden of de aanwezigheid hiervan volledig uit te sluiten. Hiervoor zou een onderzoeksinspanning geleverd moeten worden die de onderzoeksprotocollen ver overstijgt. Van de geleverde onderzoeksinspanning wordt beoordeeld dat deze voldoende is zoals dat redelijkerwijs van een initiatiefnemer gevraagd kan worden. Met het uitgevoerde onderzoek worden derhalve resultaten geleverd die een goed beeld bieden van de aantallen individuen en de actieve nesten en/of verblijfplaatsen op die momenten binnen het onderzoeksgebied.

2.3 Materialen en aanvullende onderzoeksmethodes

Het huismus- en gierzwaluwonderzoek is uitgevoerd met behulp van een verrekijker. Tijdens het gierzwaluwonderzoek is gebruik gemaakt van een speaker voor het afspelen van gierzwaluwgeluiden. Indien wordt teruggeroepen door jongen of ouderdieren kunnen hiermee nestlocaties van gierzwaluwen worden geïdentificeerd.

Het vleermuisonderzoek is uitgevoerd met behulp van een batdetector, type Petterson D-200x/D-240x. Het type D-240x is heterodyne en heeft een time expansion functie. De time expansion functie maakt het mogelijk de geluidopnames te vertragen waardoor nauwkeurige analyse van de hoogfrequent geluiden uitgevoerd kunnen worden. Geluidswaarnemingen zijn eventueel opgenomen met een opnameapparaat van het merk Roland, type R-07. Indien inventarisatie in het veld niet mogelijk was zijn geluiden geanalyseerd met behulp van de software BATSOUND. De warmtebeeldcamera (type Pulsar Helion XP28 of type AGM ASP TM-384) wordt specifiek ingezet tijdens een vleermuisonderzoek met hoge gebouwen of bosgebieden. Het inzetten van de warmtebeeldcamera is met name waardevol voor de lokalisatie van grootschalige verblijfplaatsen zoals kraamverblijfplaatsen. De warmtebeeldcamera wordt vooral gebruikt ter ondersteuning van de waarnemingen die eerder met de batdetector zijn gedaan en is gericht op het lokaliseren van de verblijfplaats op grotere hoogte. Door het gebruik van de warmtebeeldcamera kan een gevel nauwkeurig onderzocht worden en gedrag van de vleermuizen gevolgd worden zonder dat er sprake is van verstoring door licht, zoals het geval is als er gebruik gemaakt wordt van zaklampen.

2.4 Veldbezoeken

Het onderzoeksgebied is geïnventariseerd door ter zake deskundig ecologen van Blom Ecologie of externe ter zake deskundig ecologen onder verantwoordelijkheid van Blom Ecologie. De relevante omstandigheden ten tijde van de veldbezoeken zijn opgenomen in onderstaande tabel (tabel 2.2).

Tabel 2.2 Uitgevoerde veldbezoeken gedurende het aanvullend onderzoek.

Veldbezoek	Functie	Aantal pers.	Datum	Zon	Tijd	Weersomstandigheden
Huismus 1	Nest + leefgebied	2	22-04-2022	06.30	07.00-09.00	0/8, droog, 2 Bft, 10°C
Huismus 2	Nest + leefgebied	1	04-05-2022	06.05	06.35-08.35	0/8, droog, 1 Bft, 7°C
Gierzwaluw 1	Nest	2	26-05-2022	21.43	19.40-22.00	3/8, droog, 4 Bft, 17°C
Gierzwaluw 2	Nest	2	16-06-2022	22.02	20.00-22.15	1/8, droog, 1 Bft, 24°C
Gierzwaluw 3	Nest	1	27-07-2022	22.06	20.00-22.15	2/8, droog, 1 Bft, 18°C
Vleermuis 1	Kraam + zomer	2	22-04-2022	06.30	03.30-06.30	0/8, droog, 1 Bft, 10°C
Vleermuis 2	Kraam + zomer	2	26-05-2022	21.43	21.40-23.45	8/8, droog, 5 Bft, 16°C
Vleermuis 3	Kraam + zomer	2	16-06-2022	22.02	22.00-00.05	2/8, droog, 1 Bft, 20°C
Vleermuis 4	Kraam + zomer	2	30-06-2022	05.25	03.25-05.25	1/8, droog, 2 Bft, 18 °C
Vleermuis 5	Paar	1	02-09-2021	20.23	23.00-01.00	1/8, droog, 1 Bft, 14°C
Vleermuis 6	Paar	1	23-09-2021	19.37	19.35-22.30	8/8, droog, 3 Bft, 17°C

2.5 Specifieke omstandigheden

Tijdens de uitvoering van het onderzoek kan er sprake zijn van dusdanig omstandigheden dat er mogelijk een vertekend beeld optreedt van de verzamelde resultaten. Hiermee wordt niet bedoeld het gemotiveerd afwijken van uitgangspunten zoals geformuleerd in de Kennisdocumenten en Vleermuisprotocol. Op 26 mei 2022 waren de onderzoeksomstandigheden suboptimaal (windkracht 5). Echter zijn wel vleermuizen waargenomen die avond. Desalniettemin is een extra onderzoeksrunde uitgevoerd om de nauwkeurigheid van het onderzoek te waarborgen.

3 Resultaten

3.1 Huismus

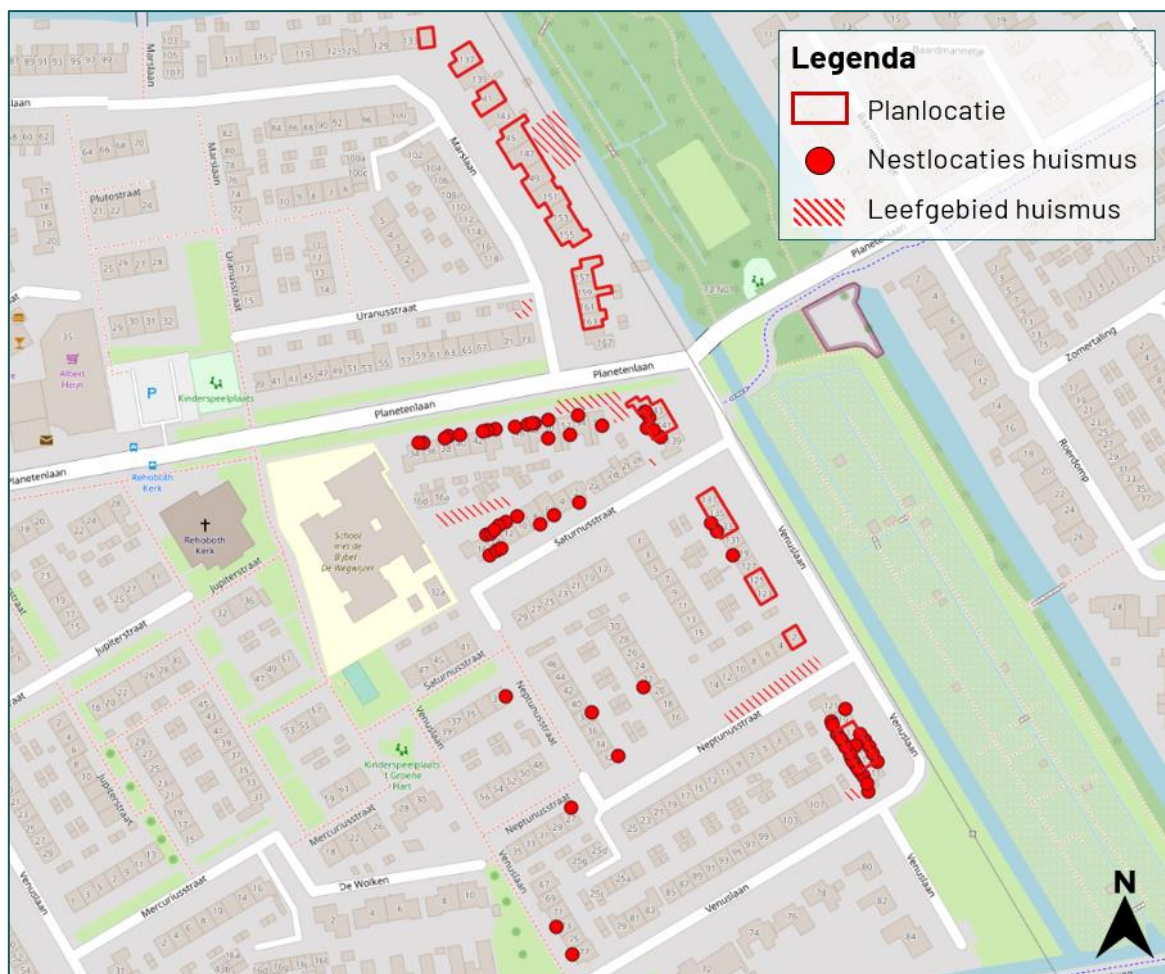
Per veldbezoek zijn in totaal circa 50 huismussen waargenomen binnen- en buiten het plangebied. Gemiddeld waren er circa 30 individuen binnen het onderzoeksgebied. Gezien het aantal waarnemingen van huismussen is er sprake van een grote populatie binnen en in de directe omgeving van het onderzoeksgebied.

Gedurende het onderzoek zijn 66 nesten van de huismus vastgesteld. Van deze nesten bevonden zich er 21 binnen het plangebied, de overige nesten zijn aangetroffen in de directe nabijheid van het plangebied. De exacte vindplaats van de huismusnesten zijn weergegeven in tabel 3.1. In figuur 3.1 worden de aangetroffen nestlocaties weergegeven. Ten gevolge van de beoogde ingreep worden de nestlocaties binnen het plangebied weggenomen.

Het waargenomen functionele leefgebied van huismussen is geconcentreerd in de groenstructuren van de tuinen en de gemeentelijk groenstroken in de directe omgeving van de nestlocaties. Op deze plaats zijn een afwisseling van stofplekken, inheems groen en enkele grote bomen, groenblijvende struiken en planten, water en voedsel aanwezig. In figuur 3.1 wordt weergegeven welke delen van het onderzoeksgebied veelvuldig door huismussen worden gebruikt om te rusten, foerageren en als dekking tegen predatoren. Het gedefinieerde functioneel leefgebied is van essentieel belang voor het functioneren van nestlocaties van huismussen. Ten gevolge van de beoogde ingreep worden enkel de delen in de directe omgeving van de planlocatie weggenomen binnen de beoogde ingreep. Deze structuren zullen echter door huismussen op het plangebied worden gebruikt gezien de nabijligging tot de nestlocaties binnen het plangebied. Er wordt derhalve geen essentieel leefgebied van huismussen buiten het plangebied weggenomen binnen de beoogde ingreep.

Tabel 3.1 Locaties van de aangetroffen huismusnesten.

Woonblok	Aantal nesten	Plangebied	Omschrijving
Neptunusstraat 22	1	Buiten	Via dakvoet aan de westzijde
Neptunusstraat 27	1	Buiten	Via dakvoet aan de noordzijde
Neptunusstraat 32 & 38	2	Buiten	Via dakvoet aan de oostzijde
Planetenlaan 34 - 44	8	Buiten	Via dakvoet aan de noordzijde
Planetenlaan 46 - 56	9	Buiten	Via dakvoet aan de noord- en zuidzijde en onder zonnepaneel
Saturnusstraat 2 - 16	12	Buiten	Via dakvoet aan de noord- en zuidzijde
Saturnusstraat 31	1	Buiten	Via dakvoet aan de westzijde
Venuslaan 73 & 77	2	Buiten	Via dakvoet aan de westzijde
Venuslaan 111 & 119	8	Buiten	Via dakvoet aan de oost- en westzijde
Venuslaan 113, 115 & 117	15	Binnen	Via dakvoet aan de oost- en westzijde en onder dakpan naast dakraam
Venuslaan 129	1	Buiten	Via dakvoet aan de westzijde
Venuslaan 113 & 135	2	Binnen	Via dakvoet aan de westzijde
Venuslaan 139	1	Buiten	Via dakvoet aan de westzijde
Venuslaan 141 & 143	4	Binnen	Via dakvoet aan de westzijde

Figuur 3.1 Overzicht van de aangetroffen nestlocaties en leefgebied van huismussen binnen het onderzoeksgebied.

3.2 Gierzwaluw

Tijdens de veldbezoeken zijn er in of in de directe omgeving van het plangebied geen gierzwaluwnesten vastgesteld. Tevens zijn gedurende het onderzoek weinig tot geen foeragerende gierzwaluwen waargenomen. Het functioneel leefgebied van gierzwaluwen laat zich vrijwel niet definiëren.

3.3 Vleermuizen

Tijdens de onderzoeksrondes zijn in totaal een drietal soorten waargenomen in het onderzoeksgebied (tabel 3.3). Waargenomen soorten betreffen de gewone dwergvleermuis, laatvlieger en ruige dwergvleermuis. De meest waargenomen soort betrof de gewone dwergvleermuis. De ruige dwergvleermuis is uitsluitend waargenomen in het najaar.

Tabel 3.2 Waarnemingen en aantallen van vleermuizen gedurende de veldbezoeken in het onderzoeksgebied. Een verblijfplaats kan bij meerdere veldbezoeken zijn vastgesteld, het totaal aantal verblijfplaatsen wordt weergegeven in tabel 3.4 en figuur 3.5.

Veldbezoek	Soort	Aantal individuen	Gedrag en verblijfplaatsen
Vleermuis 1	Gewone dwergvleermuis	15	Foeragerend
	Gewone dwergvleermuis	2	Zomerverblijfplaats vastgesteld 3x
Vleermuis 2	Gewone dwergvleermuis	1	Overvliegend
	Laatvlieger	1	Foeragerend
Vleermuis 3	Gewone dwergvleermuis	3	Foeragerend
	Laatvlieger	10	Overvliegend
	Gewone dwergvleermuis	1	Overvliegend
	Laatvlieger	6	Foeragerend
Vleermuis 4	Gewone dwergvleermuis	3	Foeragerend
	Laatvlieger	1	Overvliegend
	Gewone dwergvleermuis	1	Zomerverblijfplaats vastgesteld 1x
	Laatvlieger	6	Foeragerend
Vleermuis 5	Gewone dwergvleermuis	1	Foeragerend
	Ruige dwergvleermuis	1	Paarverblijfplaats vastgesteld 2x
Vleermuis 6	Gewone dwergvleermuis	5	Foeragerend
	Gewone dwergvleermuis	2	Baltsende mannetjes
	Gewone dwergvleermuis	2	Paarverblijfplaats vastgesteld 1x

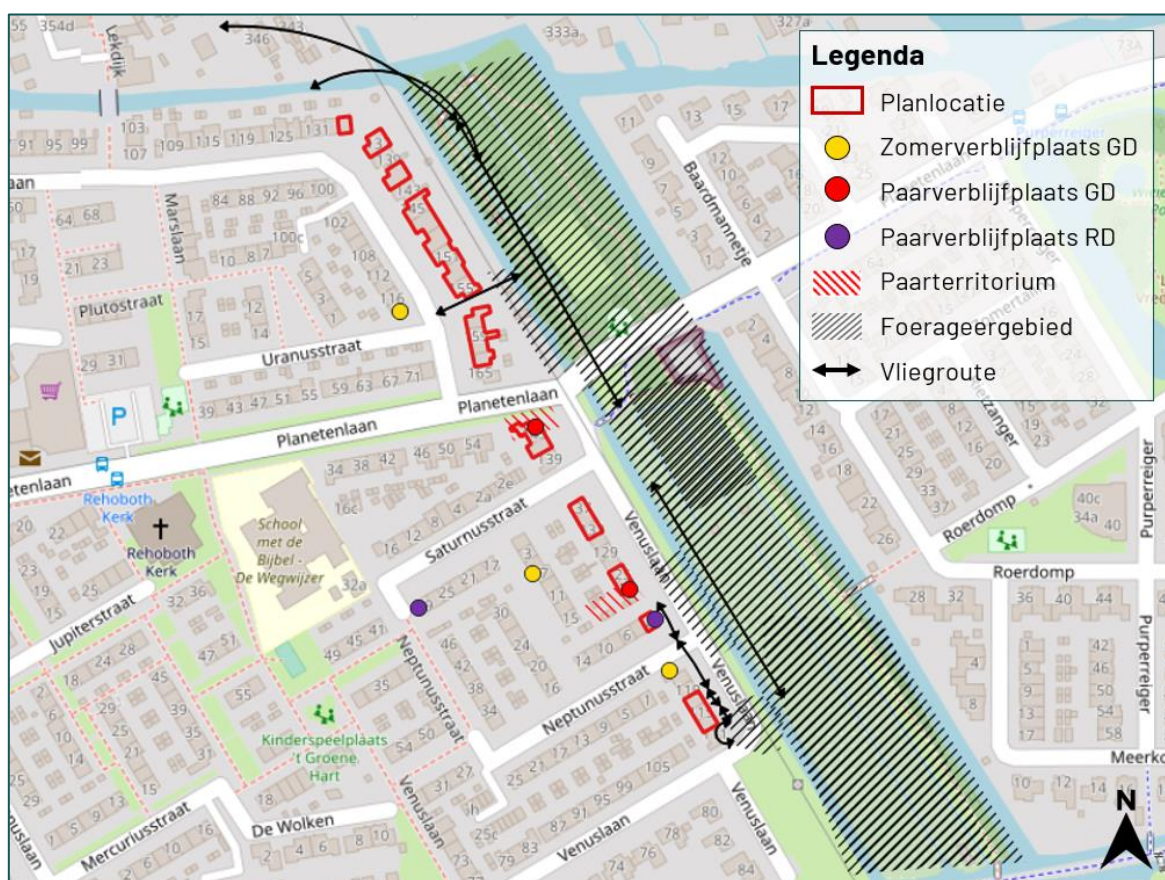
Gedurende het vleermuisonderzoek zijn 7 vleermuisverblijfplaatsen vastgesteld. Hiervan zijn er 3 vleermuisverblijfplaatsen aanwezig binnen het plangebied en de overige vleermuisverblijfplaatsen zijn aanwezig buiten het plangebied (foto's in bijlage 1). Binnen het plangebied is sprake van 2 paarverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis en één paarverblijfplaats van de ruige dwergvleermuis. De exacte vindplaats van de vleermuisverblijfplaatsen zijn weergegeven in tabel 3.4 en in figuur 3.5.

Gedurende het vleermuisonderzoek is geen essentiële vliegroute en/of essentieel foerageergebied vastgesteld binnen het plangebied. Op basis van het vleermuisonderzoek wordt de bomenlaan aan de Venuslaan sporadisch gebruikt als foerageergebied. Langs de bebouwing binnen het plangebied wordt tevens sporadisch gefoerageerd. De meeste vlieg- en foerageeractiviteit vond plaats boven de volkstuinen ten oosten van het plangebied en de nabij gelegen waterlichamen.

Indien algemene maatregelen omtrent lichtgebruik worden getroffen hebben de werkzaamheden geen invloed op een mogelijke essentiële vliegroute of essentieel foerageergebied (De Boer, 2021). De resultaten van het vleermuisonderzoek onderschrijven deze beoordeling.

Tabel 3.3 Overzicht van de aangetroffen vleermuisverblijfplaatsen in het onderzoeksgebied.

Adres	Soort	Functie	Plangebied	Omschrijving
Marslaan 118	Gewone dwergvleermuis	Zomer	Buiten	2 individuen invliegend in kantpan
Neptunusstraat 2	Ruige dwergvleermuis	Paar	Binnen	1 individu roepend uit inbouwsteen
Saturnusstraat 5	Gewone dwergvleermuis	Zomer	Buiten	1 individu invliegend in kantpan
Saturnusstraat 29	Ruige dwergvleermuis	Paar	Buiten	1 individu roepend uit kantpan
Venuslaan 121	Gewone dwergvleermuis	Zomer	Buiten	1 individu uitvliegend uit kantpan
Venuslaan 123	Gewone dwergvleermuis	Paar	Binnen	1 individu binding met kantpan
Venuslaan 143	Gewone dwergvleermuis	Paar	Binnen	1 individu binding met kantpan

Figuur 3.2 Overzicht van de aangetroffen vleermuisverblijfplaatsen in het onderzoeksgebied.

3.4 Overige soorten

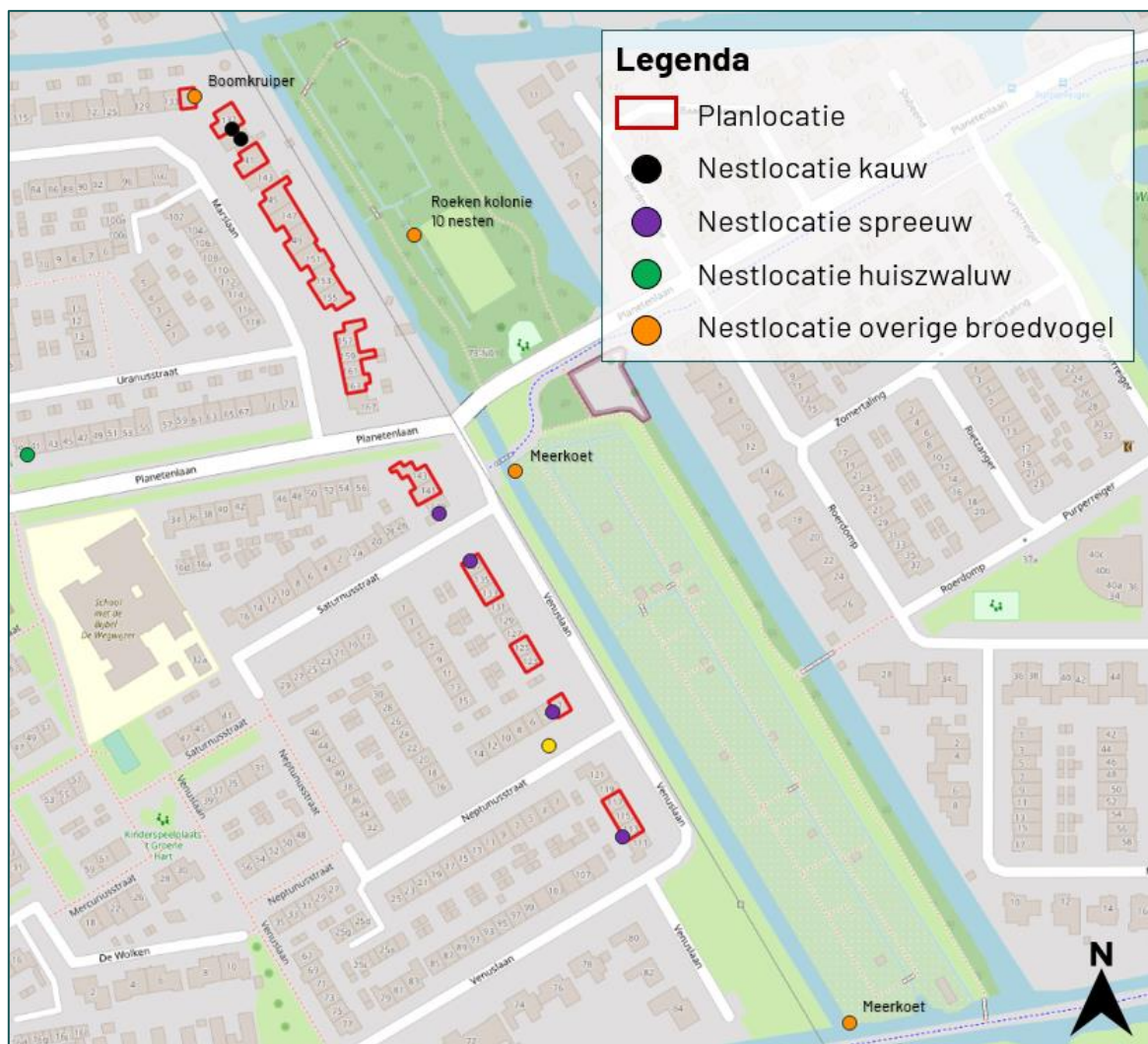
Naast de te onderzoeken soorten waarvoor het voorliggend onderzoek is uitgevoerd zijn tijdens de veldbezoeken waarnemingen van overige soorten gedaan. De volgende vogelsoorten zijn gedurende de veldbezoeken waargenomen: boerenzwaluw, bruine kiekendief, ekster, fazant, fuut, gierzwaluw, grote bonte specht, halsbandparkiet, houtduif, huismus, kauw, kleine karekiet, knobbelzwaan, kokmeeuw, muskuseend, purperreiger, roek, scholekster, spreeuw, tjiftjaf, Turkse tortel, vink, visdief, waterhoen, wilde eend, winterkoning, zanglijster, zilverbmeeuw, zwarte kraai. Deze waarnemingen bestaan met name uit overvliegende, rustende of foeragerende vogels.

In enkele gevallen zijn nesten of verblijfplaatsen van deze soorten waargenomen. De vindplaats van deze nestlocaties wordt weergegeven in figuur 3.7. Nesten van algemene broedvogels zijn beschermd gedurende het broedseizoen. Het broedseizoen loopt indicatief van 15 maart t/m 15 juli. Werkzaamheden die mogelijk nesten van algemene broedvogels aantasten dienen uitgevoerd te worden buiten het broedseizoen.

Binnen het plangebied zijn 3 nesten van de spreeuw aangetroffen. De soort betreft een categorie 5 soort van de Vogelrichtlijn en diens nest is jaarrond beschermd indien daar zwaarwegende ecologische redenen voor zijn. Gezien de kleine hoeveelheid nestlocaties zal de ontwikkeling geen significante invloed hebben op de lokale, regionale en landelijke Staat van Instandhouding van de spreeuw. Er zijn derhalve geen ecologisch zwaarwegende redenen die de spreeuwennesten jaarrond bescherming rechtvaardigen.

Op circa 35 m ten oosten van de Marslaan 153 is op 4 mei 2022 een roekenkolonie van 10 nesten waargenomen in het nabij gelegen park (figuur 3.6). Gezien de relatief kleine hoeveelheid nesten is er sprake van een satellietkolonie. Uit verspreidingsgegevens is op dezelfde plek op 4 april 2022 een waarneming ingevoerd voor 10 bezette nesten van de roek. Er zijn geen waarnemingen van rustende roeken in de winter bekend in de omgeving van de planlocatie. In de winterperiode zoeken roeken een gezamenlijk winterslaapplaats op. Indien de werkzaamheden in de winterperiode uitgevoerd worden, kunnen negatieve effecten op de roek uitgesloten worden.

Op 16 juni 2022 is tijdens een veldbezoek 2 rugstreeppadden waargenomen nabij het plangebied ter hoogte van de Neptunusstraat 6 (zie bijlage 1). Gezien de periode en het levensstadium (adult) waren de padden op zoek naar foerageergebieden. Gezien het plangebied uit woningen bestaat is leefgebied van de rugstreeppad op de planlocatie uitgesloten (De Boer, 2021). Daarnaast worden geen bouwputten gemaakt binnen de beoogde ingreep, waardoor het abusievelijk creëren van geschikt leefgebied voor de rugstreeppad, in de vorm van vergraafbare grond en ondiepe poelen, niet zullen ontstaan.

Figuur 3.6 Overzicht van de aangetroffen nestlocaties van algemene broedvogels, vogels die vallen onder cat. 5. en vindplaats van de rugstreppaden.

4 Conclusie

4.1 Huismus

In april - mei 2022 is onderzoek uitgevoerd naar de aanwezigheid van de huismus in het plangebied aan de Marslaan, Venuslaan en Neptunusstraat te Nieuw-Lekkerland. Het onderzoek is uitgevoerd conform de bepalingen in het Kennisdocument huismus (BIJ12, 2022). Tijdens het onderzoek is vastgesteld dat in het onderzoeksgebied nesten van huismus aanwezig zijn. Hierbij zijn 21 huismusnesten aangetroffen binnen het plangebied. Deze nesten worden bij de beoogde ingreep weggenomen. De overige nesten bevinden zich in woningen buiten het plangebied. Tevens maakt het plangebied (in beperkte mate) onderdeel uit van het leefgebied, maar is er geen sprake van het wegnemen van essentiële onderdelen van het leefgebied van huismussen buiten het plangebied.

De beoogde ingreep leidt tot overtreding van een verbodsbepaling van de Wet natuurbescherming art. 3.1, lid 2 (wegnemen 21 nesten). De werkzaamheden kunnen uitgevoerd worden onder de gedragscode soortbescherming gemeenten (Stadswerken). De ontwikkeling valt binnen de reikwijdte van de gedragscode. Wanneer de werkzaamheden conform de gedragscode worden uitgevoerd, is een ontheffing derhalve niet noodzakelijk. De bepalingen uit de gedragscode Stadswerken omtrent bijvoorbeeld werken in een bepaalde periode en te treffen mitigerende maatregelen dienen echter nageleefd te worden.

4.2 Gierzwaluw

In mei - juni 2022 is onderzoek uitgevoerd naar de aanwezigheid van de gierzwaluw in het plangebied aan de Marslaan, Venuslaan en Neptunusstraat te Nieuw-Lekkerland. Het onderzoek is uitgevoerd conform de bepalingen in het Kennisdocument gierzwaluw (BIJ12, 2017). Tijdens het onderzoek is vastgesteld dat in het onderzoeksgebied nesten van gierzwaluw aanwezig zijn. Hierbij zijn géén gierzwaluwnesten aangetroffen binnen het plangebied. Een ontheffing voor het verwijderen van gierzwaluwnesten is derhalve niet aan de orde.

4.3 Vleermuizen

In september 2021 - juni 2022 is onderzoek uitgevoerd naar de aanwezigheid van vleermuizen in het plangebied aan de Marslaan, Venuslaan en Neptunusstraat te Nieuw-Lekkerland. Het onderzoek is uitgevoerd conform de bepalingen in het meest actuele Vleermuisprotocol (NGB, 2021). Tijdens het onderzoek zijn 3 verblijfplaatsen van vleermuizen vastgesteld binnen het plangebied. Tijdens het onderzoek is vastgesteld dat de woningen in het plangebied (Neptunusstraat 2, Venuslaan 123 en Venuslaan 143) een functie hebben voor de gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis als paarverblijfplaats. Deze verblijfplaatsen worden bij de beoogde ingreep weggenomen. Tevens maakt het plangebied (in beperkte mate) onderdeel uit van het leefgebied, maar is er geen sprake van het wegnemen van essentiële onderdelen van het leefgebied.

De beoogde ingreep leidt tot overtreding van een verbodsbepaling van de Wet natuurbescherming art. 3.5, lid 2 (verstoren vleermuizen) en lid 4 (wegnemen 3 verblijfplaatsen). De werkzaamheden kunnen uitgevoerd worden onder de gedragscode Stadswerken. De ontwikkeling valt binnen de reikwijdte van de gedragscode. Een ontheffing is derhalve niet noodzakelijk. De bepalingen uit de gedragscode Stadswerken omtrent bijvoorbeeld werken in een bepaalde periode en te treffen mitigerende maatregelen dienen echter nageleefd te worden.

4.4 Overige soorten

Het onderzoek beperkte zich in beginsel tot huismus, gierzwaluw en vleermuizen. Tijdens het onderzoek is tevens gelet op individuen, nesten en/of verblijflocaties van andere soorten in het plangebied. Er zijn in totaal 4 nesten van vogelsoorten aangetroffen binnen het plangebied. Er is voor cat. 5 vogelsoorten geen sprake van ecologische zwaarwegende redenen en derhalve ook geen ontheffing Wnb noodzakelijk.

Voor de rugstreeppad is geen leefgebied aanwezig op de planlocatie, echter kan geschikt leefgebied ontstaan tijdens de beoogde ingreep (De Boer, 2021). Voor de soort dienen maatregelen getroffen te worden die in de Quickscan Wet natuurbescherming (De Boer, 2021) staan benoemd.

Zoals beschreven staat in de Vogelrichtlijn zijn alle vogels in Nederland beschermd tijdens het broedseizoen. Indicatief betreft het broedseizoen de periode 15 maart t/m 15 juli. Om overtreding van de Wet natuurbescherming te voorkomen dienen werkzaamheden die mogelijk leiden tot versterking of aantasting van nesten buiten het broedseizoen uitgevoerd te worden.

4.5 Samenvatting

*Tabel 4.1 Samenvatting van de aangetroffen nestlocaties en vleermuisverblijfplaatsen in het onderzoeksgebied. *Indien gewerkt wordt conform de gedragscode Stadswerken is het aanvragen van een ontheffing op de Wet natuurbescherming niet noodzakelijk.*

Soort	Type	Aantal wegnemen	Aantal behouden	Bescherming Wnb	Ontheffing nodig
Huisemus	Nest	21	45	Art. 3.1	Nee*
Gierzwaluw	Nest	0	0	Art. 3.1	Nee
Gewone dwergvleermuis	Zomer	0	3	Art. 3.5	Nee*
	Kraam	0	0		
	Paar	2	0		
Ruige dwergvleermuis	Paar	1	1	Art. 3.5	Nee*
Nesten broedvogels en cat. 5 vogels	Kauw	1	1	Art. 3.1	Nee
	Spreeuw	3	1		
	Roek	0	10		

4.6 Vervolgstappen

Indien de werkzaamheden uitgevoerd worden conform de gedragscode soortbescherming gemeenten is geen ontheffing Wnb noodzakelijk (tabel 4.1).

Indien de werkzaamheden leiden tot het wegnemen van nesten of verblijfplaatsen dienen alternatieve verblijfplaatsen gedurende een bepaalde periode aanwezig te zijn naast de huidige nesten of verblijfplaatsen. Deze gewenningsperiode is afhankelijk van de soort en het aantal individuen en betreft indicatief een aantal maanden en/of een specifiek seizoen. Het tijdig aanbrengen van alternatieve verblijfplaatsen is van belang om onnodige vertraging te voorkomen. De voorzieningen dienen volgens de bepalingen uit de gedragscode Stadswerken geplaatst te worden.

Bronvermelding

De Boer, D., 2021. Quickscan Wnb aan de Marslaan, Venuslaan en Neptunusstraat te Nieuw-Lekkerland. Oriënterend onderzoek in het kader van de Wet natuurbescherming. Blom Ecologie B.V., Waardenburg.

Borst, R.H.J., Sprong, R. & Teunissen, M., 2020. Gedragscode soortenbescherming voor gemeenten. Koninklijke Vereniging Stadswerk Nederland, Ede.

NGB, Zoogdiervereniging en Gegevensautoriteit Natuur, 2021. Vleermuisprotocol, versie januari 2021.

Geraadpleegde documenten (BIJ12, 2017)

Kennisdocument Gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*)

Kennisdocument Gierzwaluw (*Apus apus*)

Kennisdocument Huismus (*Passer domesticus*)

Kennisdocument Roek (*Corvus Frugliegus*)

Kennisdocument Ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*)

Bijlagen Foto van verblijfplaatsen vleermuis

Figuur 1 Aan de Neptunusstraat 2 is een paarverblijfplaats van de ruige dwergvleermuis vastgesteld in één van de inbouwstenen.

BLOM ECOLOGIE

Verbindt natuur en samenleving

Koeweistraat 2

4181 CD Waardenburg

0418 820 288

blomecologie.nl